

SVEA HOVRÄTT
060102

DOM
2016-06-20
Stockholm

Mål nr
M 632-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Statens va-nämnds slutliga beslut 2015-12-28 i mål Va 292/12 m.fl., se bilaga A

KLAGANDE

1. Västervik Miljö & Energi AB, Box 25, 593 21 Västervik
2. Västerviks kommun, 593 80 Västervik

Ombud för 1 och 2: R L,

MOTPARTER

1. U A,
2. P N,
3. S A,
4. J L,
5. K L,
6. G V,
7. M S,
8. S S,
9. N S,
10. H A,
11. M A,
12. IB,
13. M B
14. AB
15. RB
16. BE

Dok.Id 1276840

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

SVEA HOVRÄTT

DOM

M 632-16

17. LE
18. OE
19. EG
20. KG
21. PG
22. JG
23. EG
24. BG
25. CH
26. BI
27. SI
28. SJ
29. KJ
30. LJ
31. UJ
32. TJ
33. IK
34. MK
35. A k,
36. CK,
37. KL
38. KL
39. ELR
40. JL
41. ML

42. VM

43. CM

44. LIN

45. LN

46. EN

47. JP

48. AR

49. LR

50. IS

51. MS

52. ES

53. CS

54. JS

55. BS

56. PS

57. BW

58. CÅ

Ombud för 5 och 10–58: H E,

SAKEN

Anläggningsavgift (särtaxa)

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer Statens va-nämnds beslut.
 2. Hovrätten avslår Västervik Miljö & Energi AB:s och Västerviks kommuns yrkande om ersättning för sina rättegångskostnader hos hovrätten.
 3. Hovrätten avvisar H Es huvudmäns yrkande om ersättning för sina rättegångskostnader i Statens va-nämnd.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Västerviks kommun (kommunen) och **Västervik Miljö & Energi AB** (VMEAB) har yrkat att hovrätten ska ändra Statens va-nämnds (Va-nämndens) beslut i punkten 1 så att särtaxa kan tillämpas i avgiftsuttaget från fastigheterna i Hästhagenområdet (va-utbyggnad E1).

Kommunen och VMEAB har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader hos hovrätten.

Kommunen och VMEAB har bestritt H Es huvudmäns krav på ersättning för sina processkostnader i Va-nämnden.

H Es huvudmän har bestritt ändring.

H Es huvudmän har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Va-nämnden.

M S och **S S** har bestritt ändring samt bestritt klagandens begäran om ersättning för rättegångskostnader.

UTVECKLING AV TALAN I HOVRÄTTEN

Kommunen och **VMEAB** har uppgett i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Va-nämnden har felaktigt brutit loss Hästhagenområdet från hela särtaxeområdet Horn i sin bedömning. Den beslutade särtaxan har hela området Horn som beräkningsunderlag, vilket inkluderar Hästhagenområdet. Benämningen E1 är endast en beteckning för en utbyggnadsetapp i det totala särtaxeområdet Horn. Nästa utbyggnadsområde i särtaxeområdet Horn, E2, är nu färdigupphandlat och klart för byggstart.

Va-nämndens bedömning att fastighetsunderlaget för särtaxa i hela särtaxeområdet Horn ska beräknas på 1 100 fastigheter är felaktig. Kommunen och VMEAB menar att särtaxan har beslutats på ett fastighetsunderlag om 857 fastigheter, i vilken även exploateringsfastigheter ingår till cirka hälften. Dessa 426 exploateringsfastigheter och även Va-nämndens tillagda 254 exploateringsfastigheter ingår ännu inte i verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen, men kommunen har ändå valt att ha med dessa 426 exploateringsfastigheter i beslutsunderlaget för särtaxa. Dessa exploateringsfastigheter är också de som bedöms vara realistiska inom en tioårsram, vilket är en överblickbar tid. De ytterligare 254 exploateringsfastigheter som Va-nämnden räknar in, ser inte kommunen som realistiska inom en tioårsram. Om hänsyn tas till en längre tid, leder det till en större osäkerhetsfaktor och i slutändan till en eventuell ekonomisk belastning på resten av va-kollektivet.

Det är vidare märkligt att Va-nämnden gör en bedömning om totalantalet fastigheter för hela särtaxeområdet Horn och applicerar detta på bedömningen om tillämpning av särtaxa på fastigheterna i Hästhagenområdet, när den i övrigt endast fokuserar på lokala förhållanden i Hästhagenområdet i sin bedömning om giltiga särförhållanden.

När det gäller H Es huvudmäns krav på ersättning för sina processkostnader i Va-nämnden föreligger det inte några sådana särskilda skäl i där prövat ärende att frångå grundregeln vid prövning i Va-nämnden om att varje part bär sina egna kostnader.

Kommunen och VMEAB har till stöd för sin talan även hänvisat till skriftlig bevisning.

H Es huvudmän har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Fastighetsunderlaget för särtaxa ska beräknas på 1 100 fastigheter, eftersom det i en fördjupad översiktsplan som antagits av kommunfullmäktige framgår att totalt ca 1 100 abonnenter skulle kunna komma att anslutas via den överföringsledning som anläggs för Hornslandet. Någon ändring av översiktsplanen har inte gjorts. De vill

även understryka Va-nämndens uttalande i det överklagade beslutet angående diskussionen om kostnadsskillnader mellan normaltaxa och verklig kostnad.

M S och **S S** har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Det föreligger inte särskilda omständigheter eller beaktansvärda skillnader på Hästhagen relativt Västerviks kommun eller Småland i övrigt. Beräkningsunderlaget från Hästhagenområdet visar att så inte är fallet. Hornslandet är ett mycket stort område med många olika terrängtyper. Hästhagenområdet består mest av sommarstugor med relativt lågt värde. Då området ligger mycket nära befintligt stadsnät är förutsättningarna för utbyggnad helt annorlunda än för t.ex. Horns udde som ligger mer än fem kilometer längre ut. Närheten till befintligt stamnät gör att området blir mycket billigare att bygga ut.

Likhetsprincipen kan inte tillämpas på sätt som kommunen gjort, utan går ut på att alla kommuninvånare betalar samma taxa. Hornslandet bör rimligen falla utanför ramen för vad som betraktas som ett geografiskt begränsat område. Projektet kommer inte att bli färdigt i tid för att kunna användas som underlag för att legitimera särtaxekostnaden. De faktiska kostnader som hittills redovisats är för små i förhållande till den beräknade totalkostnaden på 110 miljoner kronor, vilket betyder att utfallet kan bli 80 miljoner kronor lika väl som 110 miljoner kronor. Kalkylerna är inte tillräckligt underbyggda för att kunna användas som beräkningsgrund för särtaxa. Om fördelningen av kostnader på dagens fastighetsägare, exploatörer och eventuell vidare utbyggnad till Idö blir rättvis finns det heller inte behov för särtaxa. Dessutom har den fasta anslutningsavgiften höjts sedan år 2012.

Kommunen borde ha bekostat de extrakostnader på 28 580 kr som uppkommit på grund av anslutning av LTA-enhet och pump med pumpsump på deras tomt. Det är inte rimligt att de måste gräva, installera och underhålla en pumpstation som inte skulle behövas för deras fastighet.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Frågan i sak

Hovrätten har först att ta ställning till om Va-nämnden har haft skäl för att i sin bedömning av om det har funnits förutsättningar för särtaxa för de i målet aktuella fastigheterna, begränsa sin prövning till förhållandena för dessa eller om bedömningen rätteligen skulle ha gjorts med hela särtaxeområdets Horns förhållanden och faktiska utbyggnadskostnad som grund. Hovrätten gör följande bedömning i denna del. Samtliga ansökningar som ligger till grund för prövningen i detta mål avser fastigheter inom Hästhagenområdet, som utgör det område inom särtaxeområdet Horn där utbyggnad genomförts och för vilket faktiska kostnader redovisats (etapp 1). Ansökningar avseende fastigheter inom övriga särtaxeområdet (etapp 2) avvisades av Va-nämnden i ett beslut den 8 maj 2015. Med hänsyn till dessa förhållanden finner hovrätten att Va-nämnden har haft fog för att begränsa sin prövning på sätt som gjorts, det vill säga till de förhållandena som gäller för de fastigheter som omfattas av prövningen i detta mål.

När det därefter gäller frågan om vilket underlag som ska ligga till grund för beräkningen av ledningslängd per fastighet, finner hovrätten att avseende ledningslängden (A) får det anses klart att denna ledning kommer att betjäna både Hästhagenområdet (etapp 1) och det kommande övriga särtaxeområdet (etapp 2). Va-nämnden har därför haft fog för att i sin bedömning utgå från totalantalet fastigheter för hela särtaxeområdet Horn vid denna bedömning. Va-nämnden har även haft fog för att ta den bedömning som gjorts i översiktsplanen som utgångspunkt för hur många abonnenter sträcka (A) på ledningslängden kommer att betjäna. Hovrätten finner dock här skäl att notera att skillnaden mellan att i beräkningen utgå från ett underlag om 857 abonnenter i stället för ca 1 100 abonnenter endast är marginell och därför inte påverkar bedömningen. I övrigt instämmer hovrätten i de bedömningar som Va-nämnden gjort avseende ledningslängd per fastighet och frågan om andra omständigheter för särtaxa förelegat. Vad kommunen och VMEAB anfört föranleder ingen annan bedömning.

Sammanfattningsvis instämmer hovrätten i den bedömning som Va-nämnden har gjort om att det saknas skäl för särtaxa. Va-nämndens beslut ska därmed fastställas.

Frågan om rättegångskostnader

Vid denna utgång av sakfrågan i målet och då något skäl att frångå huvudregeln i 18 kap. 1 § rättegångsbalken – att part som tappar målet ska ersätta motparten hans rättegångskostnad – inte heller har framkommit, ska kommunens och VMEAB:s yrkande om ersättning för sina rättegångskostnader avslås.

H Es huvudmän har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Va-nämnden. Av uppgifter i målet framgår att något sådant yrkande inte framställts i Va-nämnden utan först i hovrätten. Hovrätten kan därför inte pröva yrkandet, som därmed ska avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2016-07-18

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Johan Svensson, referent, och Malin Wik samt tekniska rådet Dag Ygland.

Föredraganden har varit Erica Ehne